

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

den opfattelse, man må få ved at læse referatet fra Aarhus.

Så er der dagsordenerne. Må jeg i denne forbindelse sige, at vi i det radikale venstre med tilslutning fra retsforbundet i sin tid stillede forslag om folkeafstemning i forbindelse med Atlantpagten, og principielt mener vi, at spørgsmål af så vidtrækkende betydning bør kunne komme ud til folkeafstemning, således at befolkningens synspunkter kan blive hørt. Jeg vil tro, at hvis det skete i dag til vejledning, før rigsdagen tog sit standpunkt, ville delingslinierne ikke være de samme som dem, der findes herinde. Denne principielle stilling har vi fremdeles, og derfor vil vi, når et forslag herom stilles af et parti her i rigsdagen, selvom det i situationen kan synes håbløst, støtte det. Den højtærede udenrigsminister har jo også i dag udtrykkeligt erklæret, at sagen er ikke afgjort, behandlingen er ikke formel, men reel. Vi vil derfor støtte det forslag til dagsorden, der er stillet af retsforbundet.

Om den dagsorden, der er foreslået af det ærede medlem hr. Aksel Larsen, vil jeg kun sige, at medlemsskab i Atlantpagten ophører ikke ved, at det ærede medlem foreslår dagsordener her i tinget ved enhver lejlighed. Danmark er i dag traktatligt forpligtet under Atlantpagten, og dagsordener fra det ærede medlem til enhver tid ændrer ikke noget i dette forhold. Derfor tilråder jeg at stemme imod den af kommunisterne foreslåede dagsorden.

Forsvarsministeren (Harald Petersen): Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) optræder i dag i rollen som Spørge-Jørgen, men jeg synes, det ærede medlem i sit sidste indlæg har indskrænket sig til een ting: til en ustandselig fastholden ved selvopfundne påstande. Derfor glæder jeg mig meget til, at hele det problem, som forholdsordren drejer sig om, kan blive belyst af folk, der har forudsætninger udover dem, vi andre også har, for at bedømme hele dette spørgsmål. Jeg nærer ingen tvivl om, at både ånd og mening i denne forholdsordre vil vise sig at kunne stå for enhver kritik.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen mente at have fundet et guldkorn, idet der i kundgørelsen står noget om, at det er en forholdsordre ved angreb på landet og under krig. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen kan læse første afsnit, hvori der udtrykkeligt er henvist til, hvilken situation det hele drejer sig om, netop en situation, hvor krigstilstand ikke er erklæret. Men det er da klart, at et overfald på Danmark kan udløse krig, og

derfor er det klart, at man ikke kan udsende en forholdsordre, der udelukkende i sin indledning, i sin overskrift har til formål at give en beskrivelse af en enkelt situation — en overfaldssituation kan begribeligvis føre til kamp.

(Kort bemærkning).

Jørgen Jørgensen (Lejre): Ønsket om, at forholdsordren skal drøftes af folk, der har forstand på det — som ministeren sagde —, deler jeg. Det er slet ikke for tidligt, det sker. Det er også derfor, jeg har foreslået et rigsdagsudvalg nedsat, som jeg håber kommer nu, så sagen kan drøftes videre, og jeg tror ikke, ministeren skal binde sig så stærkt til, at den udstedte ordre ikke kan ændres.

Jeg fik ingen forklaring fra ministeren på det sidste spørgsmål, jeg havde stillet: om han fastholder det, han faktisk i realiteten gav udtryk for i den tale, han holdt i Aarhus.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) siger, at Atlantpagten gælder i 20 år, og derfor kan han ikke stemme for den af mig foreslåede dagsorden. Jeg ved meget vel, at den gælder i 20 år, men jeg tror også, det er således, at hvis man rent faktisk nægter at rette sig efter de ordre, der kommer fra internationale og amerikanske organer, er man fritaget for den; jeg tror godt, man kan frigøre sig fra den, og jeg anbefaler at stemme for dagsordenen.

Og så en bemærkning til forsvarsministeren. Han vender sig mod det, jeg har påpeget, og siger, at i første afsnit, altså under forholdsordrens overskrift, står der udtrykkeligt, at den er møntet på en situation, hvor Danmark pludselig bliver overfaldet og krig ikke er erklæret. Det er kun at beklage, at forsvarsministeren ikke engang aner, hvad han har skrevet, og ikke er i stand til at læse. Der står aldeles ikke, at det drejer sig om en situation, hvor krig ikke er erklæret. Der står, at de militære afdelinger o. s. v. skal gøre det og det, selvom krigserklæring eller krigstilstand ikke er de pågældende chefer bekendt. Ja, men det er jo noget helt andet. Der kan udmærket vel være erklæret krig, uden at det er dem bekendt. Men det ændrer ikke dette forhold, at selve ordren, som går ud til disse chefer, har til overskrift: „Anordning om forholdsordre for det militære forsvar ved angreb på landet og under krig“, og at den altså ikke på nogen som helst måde er tidsbegrænset, at den gælder stadigvæk. Det ændrer ikke det forhold, at denne forholds-